

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania J.S.

od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych i Administracji

o wysokość emerytury policyjnej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 18
maja 2023 r.,

na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Lublinie

z dnia 22 marca 2022 r., sygn. akt III AUa 974/21,

I. odrzuca skargę kasacyjną,

**II. zasądza od Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rzecz J.S.
kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu
kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 lipca 2017 r., znak: [...], Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, na podstawie art. 15c w związku z art. 13b ust. 1 i art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U 2016 r., poz. 708 ze zm.), ponownie ustalił od dnia 1 października 2017 r. wysokość emerytury policyjnej J.S. Z decyzji tej wynika, że wysokość emerytury stanowi

69,63% podstawy wymiaru w kwocie 7.377,58 zł i wynosi 5.137,01 zł. Wobec tego, że tak ustalona kwota jest wyższa od przeciętnej emerytury ogłoszonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, emerytura policyjna odwołującego się podlega zmniejszeniu do kwoty 2.069,02 zł.

Wyrokiem z dnia 13 października 2021 r. Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił zaskarżoną decyzję poprzez ustalenie wysokości emerytury policyjnej J.S. od dnia 1 października 2017 r. w wysokości obowiązującej do dnia 30 września 2017 r.

Zdaniem Sądu Okręgowego, okoliczności faktyczne pozwalają na wyrokowanie bez potrzeby weryfikowania konstytucyjności w/w przepisów przez Trybunał Konstytucyjny, bowiem wykładni tych przepisów dokonał Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z dnia 16 września 2020 r., III UZP 1/20 (OSNP 2021, nr 3, poz. 28). Zdaniem Sądu Okręgowego, samo wymienienie przez ustawodawcę w art. 13b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej instytucji i formacji, i przyporządkowanie ich do pojęcia „służby na rzecz totalitarnego państwa”, nie jest wystarczające dla spełnienia przesłanki z art. 15c ust. 1 pkt 1 tej ustawy. Tym samym nie można zgodzić się z założeniem, że sam fakt stwierdzenia pełnienia służby od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r. w wymienionych instytucjach i formacjach jest wystarczający do uzyskania celu ustawy, w tym także, aby wykluczone zostało prawo do dowodzenia, iż służba pełniona w tym okresie nie była służbą na rzecz totalitarnego państwa. Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że dane zawarte w aktach osobowych odwołującego się, uzupełnione jego zeznaniami, nie pozwalają na przypisanie J.S. pełnienia służby na rzecz totalitarnego państwa. Odwołujący się w spornym okresie wykonywał obowiązki, które mając na uwadze zadania służb i jednostek organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz ich odpowiedników terenowych, rozkładały się na obszary bezpieczeństwa państwa, które są istotne w każdym jego modelu. Zdaniem Sądu Okręgowego, brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że J.S. w spornym okresie, w którym pełnił służbę w Wydziale Paszportów [...] w L., podejmował aktywne działania wywiadowcze i kontrwywiadowcze przeciwko ruchom demokratycznym, wolnościowym, godzące w fundamentalne prawa i wolności człowieka. W aktach osobowych brak jest dokumentów, z których wynikałoby, że w tym czasie realizował obowiązki, które możnaby zestawzić z metodami totalitarnymi, uderzającymi w

podstawowe prawa i wolności człowieka. Odwołujący się realizował zadania związane z weryfikacją formalną wniosków paszportowych, mieszczące się w standardach każdego ustroju, a organ rentowy nie wykazał okoliczności przeciwnych.

Nie bez znaczenie pozostaje okoliczność, że w 1990 r. odwołujący się został przeniesiony bez weryfikacji do służby w Policji, z której został zwolniony z dniem 26 lutego 2016 r., tym samym wypracował świadczenia emerytalno-rentowe w wolnej Polsce. Odwołujący się, poprzez obniżenie mu świadczenia emerytalnego, został zatem „ukarany” nie za okres służby na rzecz totalitarnego państwa, tylko za okres służby w Policji, a więc służby na rzecz demokratycznego państwa. Sąd Okręgowy uznał, że organ rentowy nie był uprawniony do obniżenia wysokości emerytury policyjnej J.S., ponieważ ostatecznie nie wykazał, że odwołujący się pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa.

Na skutek apelacji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 13 października 2021 r. Sąd Apelacyjny w Lublinie, wyrokiem z dnia 22 marca 2022 r., zmienił częściowo zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 lipca 2017 r., znak: [...], w ten sposób, że ustalił wysokość emerytury policyjnej J.S. od dnia 1 października 2017 r. w kwocie 5.137,01 zł brutto miesięcznie, zaś w pozostałej części oddalił odwołanie oraz w pozostałej części oddalił apelację i zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu za I i II instancję. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął, iż sąd rozpoznający sprawę, w której postępowanie zostało wszczęte na skutek wniesienia odwołania od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji dotyczącej ponownego ustalenia (obniżenia) wysokości emerytury policyjnej byłego funkcjonariusza, nie jest związany treścią informacji o przebiegu służby w organach bezpieczeństwa państwa przedstawionej przez Instytut Pamięci Narodowej, zarówno co do faktów (ustalonego w tej informacji przebiegu służby), jak i co do kwalifikacji prawnej tych faktów, tj. zakwalifikowania konkretnego okresu służby jako służby w organach bezpieczeństwa państwa. W przypadku J.S. informacja Instytutu Pamięci

Narodowej o przebiegu służby nr [...] z dnia 23 maja 2017 r., wskazuje, poza jego danymi osobowymi, jedynie okres od dnia 1 lipca 1980 r. do dnia 31 lipca 1990 r. jako okres pełnienia służby na rzecz totalitarnego państwa, bez wskazania przy tym w jakich konkretnie formacjach i instytucjach służba ta była pełniona. Dopiero na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych odwołującego się, możliwe było ustalenie, że J.S. w spornym okresie pełnił służbę w Wydziale Paszportów pozostającym w strukturze Służby Bezpieczeństwa KW MO (od dnia 1 sierpnia 1983 r. - WUSW) w L. w okresie od dnia 1 lipca 1980 r. do dnia 31 lipca 1990 r. kolejno na stanowiskach: referenta, referenta techniki operacyjnej, starszego referenta techniki operacyjnej, młodszego inspektora oraz inspektora. Nie można więc uznać za wiarygodne twierdzeń odwołującego się, a także za prawidłową ocenę służby J.S. dokonaną przez Sąd I instancji, że w spornym okresie pełniąc służbę w Wydziale Paszportów w zasadzie wykonywał on jedynie czynności techniczno-biurowe związane ze złożonymi wnioskami o wydanie paszportów. Analiza akt osobowych J.S. pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, że do Służby Bezpieczeństwa przystąpił świadomie i dobrowolnie. Niewątpliwie miał pełną świadomość celów i zadań realizowanych przez Wydział Paszportów [...] w L. To wszystko stanowi o konieczności uznania służby w okresie od dnia 1 lipca 1980 r. do dnia 31 lipca 1990 r. za służbę na rzecz totalitarnego państwa, w rozumieniu art. 13b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) oraz ich rodzin i w konsekwencji uznania wskaźnika wymiaru podstawy 0% za te lata, co stosownie do art. 15c ust. 1 ostatnio powołanej ustawy skutkowało koniecznością obniżenia do 69,63% wskaźnika podstawy wymiaru emerytury policyjnej J.S. Natomiast, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie można uznać za trafne zastosowanie przez pozwany organ emerytalny wobec odwołującego się przepisu art. 15c ust. 3 ustawy zaopatrzeniowej.

W świetle zasad konstytucyjnych i przy uwzględnieniu metod wykładni systemowej, celowościowej i aksjologicznej, należało dokonać takiej wykładni art. 15c ust. 3 ustawy zaopatrzeniowej, zgodnie z którą przepis ten nie ma zastosowania do funkcjonariusza, który nie nabył emerytury z tytułu służby na rzecz totalitarnego państwa, a okres tej służby jest jedynie okresem dodatkowym, nie wpływającym na nabycie prawa do tego świadczenia.

W skardze kasacyjnej z dnia 25 maja 2022 r. pełnomocnik Dyrektora Zakładu Emerytalno–Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie zaskarżył wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie, III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 22 marca 2022 r. w części - tj. w pkt I, w zakresie zmieniającym częściowo wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 13 października 2021 r., zmieniającego zaskarżoną decyzję Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 lipca 2017 r., znak: [...] i ustalającego wysokość emerytury policyjnej J.S. od dnia 1 października 2017 r. w wysokości obowiązującej do dnia września 2017 r. i poprzedzającą go decyzję Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 lipca 2017 r., znak: [...], w ten sposób, że ustalającą wysokość emerytury policyjnej J.S. od dnia 1 października 2017 r., w kwocie 5.137, 01 zł brutto miesięcznie oraz w pkt III tego wyroku.

Zaskarżonemu wyrokowi strona skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

1) art. 15c ust. 3 i art. 13b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin(Dz.U. z 2020 r., poz. 723 z późn. zm.), poprzez ich niezastosowanie i uznanie, że przepisów tych nie należy stosować wobec świadczeniobiorcy, w sytuacji gdy Sąd uznał, że ubezpieczony pełnił służbę na rzecz państwa totalitarnego w rozumieniu art. 13b ustawy zaopatrzeniowej,

2) art. 8 ust. 2, art. 178 ust. 1 oraz art. 188 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. poprzez ich błędną wykładnię i odmowę uznania mocy obowiązującej ustawie zaopatrzeniowej w zakresie regulacji art. 15c ust. 3 i art. 13b ustawy zaopatrzeniowej, co przejawia się w dokonaniu przez Sąd Apelacyjny abstrakcyjnej kontroli konstytucyjności regulacji ustawy zaopatrzeniowej w oderwaniu od realiów niniejszej sprawy;

3) art. 2 w zw. z art. 32 w zw. z art. 64 ust. 1-3 Konstytucji RP w zw. z art. 15c ust. 3 ustawy emerytalnej poprzez błędną ich wykładnię, co doprowadziło do przyjęcia przez Sąd, iż w skutek ponownego przeliczenia świadczenia Odwołującego dokonanego na podstawie przepisów tzw. „ustawy dezubekizacyjnej” z 2016 r. oraz art. 15c ust. 3 w/w ustawy, doszło do naruszenia jego praw nabytych, prawa własności, zasady równości podczas, gdy przepisy „ustawy dezubekizacyjnej” nie pozbawiły odwołującego świadczenia z zaopatrzenia emerytalnego, a jego wysokość została jedynie ograniczona do wysokości przeciętnego świadczenia z systemu powszechnego, w związku z tym nieprawidłowe jest również przyjęcie przez Sąd, iż świadczenie Odwołującego uległo obniżeniu i doszło do naruszenia zasady proporcjonalności, słusznie nabytego prawa.

Strona skarżąca zarzuciła także zaskarżonemu wyrokowi naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy: tj. art. 177 § 1 pkt 31 k.p.c. w zw. z art. 180 § 1 pkt 4 k.p.c. oraz art. 384 k.p.c. w zw. z art. 386 k.p.c. w zw. z art. 378 § 1 k.p.c., poprzez dokonanie oceny toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym postępowania w sprawie pod sygn. akt P 4/18, podczas gdy zarówno z apelacji organu rentowego, jak też ustaleń Sądu Apelacyjnego w Lublinie w zakresie zarzutów, nie wynika, aby organ rentowy postawił zarzut naruszenia art. 177 § 1 pkt 31 czy też art. 180 § 1 pkt 4 k.p.c., zaś Sąd Okręgowy w Lublinie nie oceniał konstytucyjności przepisów art. 13b ust. 1, a w konsekwencji art. 15c ust. 3 ustawy zaopatrzeniowej, podczas gdy z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., sygn. akt III CZP 49/07, jednoznacznie wynika, iż sąd drugiej instancji, rozpoznający sprawę na skutek apelacji, nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego, w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem doprowadziło do oceny przez Sąd Apelacyjny w Lublinie abstrakcyjnej kontroli konstytucyjności przepisu art. 13b ust. 1, a w konsekwencji art. 15c ust. 3 ustawy zaopatrzeniowej, w oderwaniu od realiów niniejszej sprawy, jak również do naruszenia art. 384 k.p.c. w zw. z art. 386 k.p.c. w zw. z art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 78 w zw. z art. 176 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Podnosząc powyższe zarzuty pełnomocnik strony skarżącej wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w pkt II - w części - w zakresie zmieniającym częściowo wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 13 października 2021 r., sygn. akt VIII U 2782/20 (zmieniającego zaskarżoną decyzję Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 lipca 2017 r., znak: [...] i ustalającego wysokość emerytury policyjnej J.S. od dnia 1 października 2017 r. w wysokości obowiązującej do dnia września 2017 roku) i poprzedzającą go decyzję Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 lipca 2017 r., znak: [...], w ten sposób, że ustalającym wysokość emerytury policyjnej J.S. od dnia 1 października 2017 r., w kwocie 5.137,01 zł brutto miesięcznie oraz w pkt III tego wyroku, oraz przekazanie sprawy w tej części do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji i pozostawienie temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego. Alternatywnie, jeżeli Sąd Najwyższy uzna, że zaistniały ku temu przesłanki, o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w pkt II i zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania od decyzji organu emerytalnego z dnia 7 lipca 2017 r., również w części zmieniającej decyzję Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 lipca 2017 r., znak: [...] w ten sposób, że ustalającej wysokość emerytury policyjnej J.S. od dnia 1 października 2017 r., w kwocie 5.137,01 zł brutto miesięcznie oraz o zasądzenie od Ubezpieczonego na rzecz organu kosztów postępowania w postępowaniu kasacyjnym, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pełnomocnik strony skarżącej wskazał, że w ocenie organu skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na wyszczególnione w skardze kasacyjnej zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego. W ocenie organu naruszenie przepisów prawa materialnego, którego dopuścił się Sąd Apelacyjny, stanowi to, że Sąd Odwoławczy nie zastosował powszechnie obowiązujących przepisów prawa materialnego, w szczególności art. 15c ust. 3 i art. 13b ustawy zaopatrzeniowej, pomimo tego, że zakwalifikował służbę J.S. w spornym okresie jako służbę na rzecz państwa totalitarnego w rozumieniu art. 13b ustawy zaopatrzeniowej.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik J.S. wniósł o odrzucenie skargi kasacyjnej Organu w całości na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c., wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - w przypadku gdyby Sąd Najwyższy nie podzielił argumentów dotyczących słuszności wniosku o odrzucenie skargi kasacyjnej, oddalenie skargi kasacyjnej Organu w całości na podstawie art. 398⁷ § 1 k.p.c. oraz art. 398¹⁴ k.p.c. z powodu braku uzasadnionych podstaw do jej wniesienia - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a także o zasądzenie od Organu na rzecz Odwołującego się kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych stosownie do treści art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rację należy przyznać pełnomocnikowi J.S., że sposób sformułowania skargi kasacyjnej organu z dnia 25 maja 2022 r. musiał doprowadzić do jej odrzucenia.

Przepis art. 398⁴ k.p.c. wskazuje na obligatoryjną treść pisma procesowego obejmującego skargę kasacyjną. W § 1 i 2 powołanego przepisu wymienione zostały wymagania formalne skargi kasacyjnej, jako szczególnego środka odwoławczego, których niezachowanie skutkuje odrzuceniem skargi (art. 398⁶ § 2 k.p.c.), natomiast w § 3 – wymagania stawiane pismu procesowemu (art. 126-128 k.p.c.), których niezachowanie skutkuje wezwaniem do uzupełnienia braków skargi kasacyjnej (art. 398⁶ § 1 i 3 k.p.c.). Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości, czy w części, przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie oraz wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany. Oprócz wymagań przewidzianych w § 1, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Są to wymagania konstrukcyjne, bez których spełnienia środek taki nie jest skargą i z tego względu braki te nie podlegają uzupełnieniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego: z 18 stycznia 2006 r., II CSK

161/05, Legalis nr 173915; z 23 sierpnia 2012 r., III CSK 161/12, Legalis nr 544671; z 13 stycznia 2012 r., I CSK 210/11, Legalis nr 480463).

W skardze kasacyjnej wywiedzionej w niniejszej sprawie, pełnomocnik organu wskazał, iż wnosi skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie, III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 22 marca 2022 r. w części - tj. w pkt I, w zakresie zmieniającym częściowo wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 13 października 2021 r., zmieniającego zaskarżoną decyzję Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 lipca 2017 r., znak: [...] i ustalającego wysokość emerytury policyjnej J.S. od dnia 1 października 2017 r. w wysokości obowiązującej do dnia września 2017 r. i poprzedzającą go decyzję Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 lipca 2017 r., znak: [...], w ten sposób, że ustalającym wysokość emerytury policyjnej J.S. od dnia 1 października 2017 r., w kwocie 5.137,01 zł brutto miesięcznie oraz w pkt III tego wyroku. Jednocześnie pełnomocnik strony skarżącej, zaskarżając częściowo pkt I wyroku Sądu drugiej instancji, wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w pkt II i pkt III oraz przekazanie sprawy w tej części do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji i pozostawienie temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego. I w dalszej części skargi kasacyjnej, konsekwentnie, jeżeli Sąd Najwyższy uzna, że zaistniały ku temu przesłanki, wniesiono o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w pkt II i zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania od decyzji organu emerytalnego z dnia 7 lipca 2017 r., również w części zmieniającej decyzję Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 lipca 2017 r.

Nawet gdyby przyjąć, że mamy w tej sytuacji do czynienia z pomyłką, to tego błędu nie może naprawić zawarty w skardze kasacyjnej opis, określający zakres zaskarżonego orzeczenia i opis zakresu wniosku o uchylenie zaskarżonego orzeczenia – skoro nie pokrywa się on z rzeczywistą jednostką redakcyjną zaskarżonego wyroku. W świetle art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. konieczne jest bowiem oznaczenie zakresu, w jakim zaskarżony wyrok ma zostać uchylony lub uchylony i zmieniony, albo wprost, albo co najmniej przez jednoznaczne, nie budzące żadnych wątpliwości, odesłanie do prawidłowo określonego zakresu zaskarżenia.

Bezwzględnie wymagane jest, by zakres zaskarżenia i wniosek o uchylenie lub o uchylenie i zmianę orzeczenia były ze sobą ściśle skorelowane - brak takiej korelacji skutkuje odrzuceniem skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 października 2007 r., V CSK 309/07, Legalis nr 107392; z 23 sierpnia 2012 r., III CSK 161/12, Legalis nr 544671; z 21 kwietnia 2021 r., IV CSK 58/21, Legalis nr 2612855). Prawdłowo skonstruowana skarga kasacyjna powinna obejmować całkowicie jasne, jednoznaczne i zrozumiałe określenie elementów wskazanych w art. 398⁴ § 1 k.p.c. Skarga kasacyjna powinna być sporządzona tak, by nie stwarzała żadnych wątpliwości interpretacyjnych. Wysoki stopień sformalizowania skargi kasacyjnej jest uzasadniony tym, że służy ona ingerencji w zasadę stabilności orzeczeń sądowych. Stabilność ta stanowi istotną dla systemu prawa wartość, a zatem konieczne jest, by organ dokonujący wspomnianej ingerencji, miał jasno i precyzyjnie wyznaczone pole działania – temu natomiast służą właśnie wymagania określone w art. 398⁴ § 1 k.p.c. Uznanie skargi kasacyjnej niespełniającej wspomnianych wymagań za dopuszczalną prowadziłoby do konieczności autonomicznego ustalania przez Sąd Najwyższy granic, w jakich może on ingerować w prawomocne orzeczenia – na podstawie niejasnych, pozaustawowych kryteriów (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 26 września 2022 r., I CSK 1563/22, Legalis nr 2728182).

Nadto, jak to słusznie zostało podkreślone w odpowiedzi na skargę kasacyjną, w części, w której orzeczenie jest korzystne dla skarżącego, skarga kasacyjna jest wyłączona - ze względu na brak pokrzywdzenia. Tymczasem strona skarżąca w niniejszej sprawie zaskarżyła także orzeczenie Sądu drugiej instancji w części, w której orzeczono zgodnie z jej żądaniem (zakres zaskarżenia oraz brak zaskarżenia pkt II wyroku, w którym Sąd Apelacyjny oddalił (w pozostałej części) apelację organu, połączone z wnioskiem o uchylenie pkt II). Brak istnienia interesu prawnego powinno więc także prowadzić do odrzucenia środka odwoławczego (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2021 r., K CZ 73/21, LEX nr 3283313; uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, LEX nr 1467203; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 1997 r., I CKN 57/97, LEX nr 30899).

Biorąc powyższe pod uwagę, skarga kasacyjna, jako obarczona nieusuwalnym brakiem konstrukcyjnym, podlegała odrzuceniu przez Sąd Apelacyjny na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 3 k.p.c. Wobec nieodrżucenia jej przez Sąd drugiej instancji, podlega ona odrzuceniu przez Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

(D.S.)

(ms)